

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3516207656
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Stanislava Kollárová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3516207656.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcu: P. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. V. č. XX, právne zastúpeného: Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Trenčín, Legionárska 7158/5, IČO: 47 256 907, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti právnych úkonov a zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, sp. zn. 12Csp/11/2016-151zo dňa 22. augusta 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie, v časti výroku I. a V., **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia **v r a c i a** na ďalšie konanie.

II. V časti výroku IV., rozsudok súdu prvej inštancie, **p o t v r d z u j e**.

odôvodnenie:

1. V záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobný návrh v časti určenia, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500117248 uzatvorená dňa 29.05.2015 je bezúročná a bez poplatkov zamietol. Výrokom II. určil, že Dohoda o poskytovaní služby uzavretá v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500117248 uzatvorená dňa 29.05.2015 je neplatná. Výrokom III. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500117248 uzatvorená dňa 29.05.2015 je neplatná. Výrokom IV. žalobný návrh v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300 eur zamietol. Výrokom V. žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal určenia, že Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je bezúročná a bez poplatkov; že Dohoda o poskytovaní služby uzavretá v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015 je absolútne neplatná a že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015 uzavretá medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom je absolútne neplatná a súčasne uloženia povinnosti žalobcovi sumu vo výške 300 eur ako primerané finančné zadosťučinenie a povinnosti zaplatiť trovy konania. Požadovaný nárok odôvodnil tým, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu Zmluvy o úvere č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015, pričom mal za to, že predmetná zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy. Napadnutú zmluvu považoval za zmluvu uzatvorenú v rozpore s § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a konanie žalovaného za nekalú prax, pretože v čase podpisu zmluvy žalobca nevedel v akej výške a s akými podmienkami mu bude schválený úver, keďže žalobca vypísal len žiadosť o poskytnutie úveru

a schválenie úveru mu má byť oznámené následne žalovaným, kde už nemá možnosť ovplyvniť výšku úveru, ani podmienky, za ktorých bude úver poskytnutý. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) a l) poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa žalobcu Zmluva o úvere, ktorá má byť podkladom pre zrážky zo mzdy je tak bezúročná a bez poplatkov, z dôvodu absencie zákonom stanovených náležitostí, a to údaj o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a o konečnom termíne splatnosti, pričom údaj 42 mesiacov nie je možné považovať za termín konečnej splatnosti úveru. Zmluva obsahuje úrokovú sadzbu vo výške 17,40 % ročne. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľský úver. Podľa informácií NBS SR v máji roku 2015 bola priemerná ročná úroková miera pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých v obchodných bankách vo výške 9,93 %. Žalobca poukázal na nesprávne uvedenie výšky RPMN, pretože žalobca má za to, že tejto sadzby je potrebné zahrnúť aj odmenu za poskytovanie služieb podľa Dohody o poskytovaní služieb. Táto dohoda je nepochybne doplnkovou službou k spotrebiteľskému úveru a odmenu za tieto služby mala byť zahrnutá v celkových nákladoch spotrebiteľa. Uzatvorenie takejto dohody je nekalou praktikou žalovaného, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, keďže takýmto spôsobom má žalovaný v úmysle obísť zákonné limity stanovené na odplatu za spotrebiteľský úver. V zmysle tejto dohody mal žalovaný poskytnúť žalobcovi služby, ktorých obsah však nie je žalobcovi známy, pretože žalobca takouto dohodou nedisponuje. Žalobca teda nikdy nevyužil žiadne služby zo strany žalovaného. Takúto dohodu o poskytovaní služieb považuje žalobca za neplatnú, vzhľadom na to, že je v rozpore s dobrými mravmi a obchádza zákon. Súčasťou úverovej zmluvy je dohoda o zrážkach zo mzdy, spísaná na osobitnom dokumente. Žalobca však túto dohodu od žalovaného nedostal, preto ju nemá reálne k dispozícii a nemohol ju priložiť k žalobnému návrhu. Žalovaný však predložil zamestnávateľovi žalobcovi dohodu o zrážkach zo mzdy za účelom zrážania zrážok. Zamestnávateľ žalobcu vystavil dňa 28.07.2016 potvrdenie o rozsahu zrážok na základe Dohody o zrážkach zo mzdy zo strany žalovaného. Žalobca ako spotrebiteľ bol nútený dohodu o zrážkach zo mzdy podpísať ako súčasť formulárovej úverovej zmluvy a tým sa podrobiť vykonávaným zrážkam bez možnosti zabránenia ich výkonu, napriek tomu, že by tieto boli veriteľom uplatnené z neprijateľných zmluvných podmienok. Predformulovaný súhlas spotrebiteľa, formálne dosiahnutý štandardnou zmluvnou podmienkou nemožno za žiadnych okolností považovať za náležitý a individuálny prejav vôle spotrebiteľa s úkonom, na ktorý sa tento výslovne požaduje. Žalobca má za to, že žalovaný porušil jeho práva ako spotrebiteľa a je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie, a to najmä s ohľadom na výrazný zásah do práv žalobcu, neprimerané praktiky žalovaného pri vymáhaní úveru ako aj najmä s ohľadom na osobu žalobcu, ktorý je invalidným dôchodcom. Neustále výzvy a navyšovanie dlžnej sumy zo strany žalovaného značne nepriaznivo pôsobili na zdravotný aj psychický stav žalobcu. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti časti zmluvy žalobca preukazuje tým, že v súčasnej dobe existuje stav právnej neistoty, v dôsledku ktorej nie je zjavné koľko má žalobca žalovanému zaplatiť a bez toho, aby na strane žalovaného nedošlo k bezdôvodnému obohateniu. Zároveň je žalobca v zlej finančnej situácii a splácanie neprimerane vysokých úrokov by mohlo preňho znamenať značne nepriaznivé dôsledky, tak ako aj prípadné uplatnenie zrážok zo mzdy zo strany žalovaného a nekontrolované vykonávanie zrážok zamestnávateľom. Žalovaný už predložil zamestnávateľovi žalobcu Dohodu o vykonávaní zrážok, na základe ktorej zamestnávateľ zrážky vykonával až do času, kým bolo súdom nariadené neodkladné opatrenie zakazujúcemu takýto výkon zrážok.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil s poukazom na § 1 ods. 2, § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z., § 137 CSP, čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS, § 2 ods. 2,3, § 3 ods. 1, § 34, § 37 ods. 1, § 39, § 41, § 44 ods. 2, § 46 ods. 2 a § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

4. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že sporové strany uzavreli zmluvu o úvere, ktorá je ako typ zmluvy upravená v Obchodnom zákonníku. Svojou povahou ide o spotrebiteľský úver, na ktorý sa v čase vzniku zmluvného vzťahu vzťahoval zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Právny vzťah medzi stranami považoval za spotrebiteľský, preto bolo potrebné zmluvu podriaďiť režimu zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Skonštatoval, že zákon o spotrebiteľských úveroch patrí do oblasti predpisov občianskeho práva a vo vzťahu k Občianskemu zákonníku je lex specialis, čo znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 129/2010 Z.z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Pred rozhodnutím o neplatnosti súd prvej inštancie skúmal naliehavý záujem na predmetnom určení. Vychádzajúc zo žalobcom tvrdeného naliehavého právneho záujmu dospel k záveru, že žalobca nemá

naliehavý právny záujem na určení, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov. V tejto súvislosti uviedol, že podľa všeobecnej zásady určovacej žaloby, ak má právna otázka, o ktorej má byť rozhodnuté touto žalobou povahu otázky predbežnej k inej právnej otázke, naliehavý právny záujem na určení nie je daný, najmä ak takáto predbežná otázka nerieši alebo nemôže riešiť celý obsah alebo dosah sporného právneho vzťahu alebo práva. Za nedovolenú určovaniu žalobu (pri možnosti domáhať sa plnenia, či v prípade, ak právna otázka, o ktorej má byť rozhodnuté touto žalobou má povahu otázky predbežnej k inej právnej otázke) sa považuje určovacia žaloba, ktorá by neslúžila potrebám praktického života, ale by viedla a vedie k zbytočnému rozmnožovaniu sporov, tak ako je tomu aj v prejednávanej veci. Žalobca na jednej strane tvrdí, že má naliehavý právny záujem viesť koľko a či vôbec nad rámec poskytnutej istiny musí veriteľovi platiť, avšak doposiaľ nielenže istinu úveru nesplatil, ale si ani riadne neplní svoju povinnosť splácať úver v dohodnutej výške, keď už v čase vyhlásenia rozsudku žalobca bezpochyby bol v omeškaní s plnením a teda ani určenie, že zmluva je bezúročná a bez poplatkov nemôže v prejednávanej veci zabrániť podaniu žaloby zo strany žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy, resp. nemôže zabezpečiť a ani v budúcnosti nezabezpečí, že spotrebiteľ svoj záväzok z uzavretej zmluvy bude riadne splácať a tento riadne splatí aspoň do výšky poskytnutej istiny. Keďže súd prvej inštancie mal za to, že žaloba podaná žalobcom je v prejednávanej veci iba zbytočným rozmnožovaním sporov a nevyrieši celý rozsah sporných vzťahov medzi stranami, pretože nevytvára pevný základ pre obe strany sporu žalobu ako nedôvodnú, v časti určenia že úver bol poskytnutý bez úrokov a poplatkov, zamietol. Vzhľadom na to, že žalobca sa domáhal aj určenia neplatnosti Dohody o poskytovaní služieb a Dohody o zrážkach zo mzdy, súd prvej inštancie tiež skúmal prípustnosť žaloby i v uvedenej časti v zmysle § 137 CSP. Skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení. Keďže je nepochybné, že zmluva o revolvingovom úvere a s ňou súvisiace dohody sú stále platné a žalobca sa nedomáha v danom konaní aj splnenia povinnosti, teda vydania bezdôvodného obohatenia, mal súd prvej inštancie za to, že v zmysle uvedeného existuje u žalobcu naliehavý právny záujem na predmetných určeníach. K Dohode o zrážkach zo mzdy uviedol, že táto neobsahovala predovšetkým výšku pohľadávky, ktorá má byť zabezpečená ("spoločnosť bude mať - má voči dlžníkovi pohľadávku, ktorá vznikne"), opisuje len možné spôsoby jej vzniku. Vymedzenie zabezpečovanej pohľadávky (všetky revolvingy, príslušenstvo, prípadné zmluvné pokuty, náklady, ktoré žalovanému vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávok a prípadne ďalšie pohľadávky žalovaného voči žalobcovi, ktoré do budúcnosti vyplynú zo zmluvy a jej prípadných dodatkov) je neurčité, a teda neplatné podľa § 37 ods. Občianskeho zákonníka. V čase uzatvárania dohody o zrážkach zo mzdy musí byť zabezpečovaná pohľadávka presne a úplne konkretizovaná, inak by dlžník nemohol platne prejavíť vôľu uspokojiť pohľadávku veriteľa prostredníctvom uvedeného zabezpečovacieho prostriedku. Ďalej dal do pozornosti, že suma 1.500 eur v dohode o zrážkach zo mzdy bola uvedená len v súvislosti s označením budúceho poskytnutia úveru na základe žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru. Podľa súdu prvej inštancie je neprípustné aj navyšovanie zrážok zo mzdy nad dohodnutú výšku, ktoré predstavuje obchádzanie náležitosti dohody o výške mesačných zrážok zo mzdy. Žalovaný tiež nepreukázal ani skutočnosť, že žalobcu poučil o následkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Uzavrel, že niet pochyb o tom dohoda o zrážkach zo mzdy, vzhľadom na jej formulárové znenie nemá charakter individuálne dojednaných zmluvných ustanovení, ktorých obsah by žalobca mohol prípadne ovplyvniť (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je naformulovaná nespĺňa podmienku, že nesmie spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Medzi neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka patria okrem iného aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka), obmedzujú spotrebiteľovi prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana, (§ 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka) a ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi, (§ 53 ods. 4 písm. o) Občianskeho zákonníka). Práve uvedená Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť tieto vyššie uvedené neprijateľné podmienky, keďže iba jej predložením zamestnávateľovi žalobcu a oznámením výšky jeho dlhu podľa vlastného uváženia žalovaného, je zamestnávateľ povinný vykonávať zrážky zo mzdy žalobcu bez toho, aby uvedená žalovaným požadovaná pohľadávka proti žalobcovi prešla súdnym prieskumom jej oprávnenosti. V danom prípade je nepochybné, že na základe predmetnej Dohody o zrážkach zo mzdy došlo k realizácii plnení v prospech žalovaného. Ako vyplýva zo samotného znenia Dohody o zrážkach zo mzdy, zamestnávateľ spotrebiteľa je povinný tieto splátky a teda zrážky zo mzdy vykonávať v prospech veriteľa až do doby, kým veriteľ zamestnávateľovi písomne oznámi, že všetky jeho pohľadávky, vzniknuté na základe alebo v súvislosti so Zmluvou o revolvingovom

úvere, sú splatené a teda do vyplatenia všetkých úverov, prípadných revolvingov s príslušenstvom, zmluvných pokút a nákladov súdnych /rozhodcovských konaní, ak vznikli preukázateľne. Je teda možné, že v rámci takto žalovaným vyčíslenej pohľadávky sa môžu ocitnúť aj nároky, ktoré sú sporné a ktorých spornosť je takto vyňatá zo súdneho prieskumu. Súd prvej inštancie preto konštatoval, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje žalovanému obchádzať účinnú súdnu kontrolu a z toho dôvodu ju považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a z uvedeného dôvodu podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatnú. Ďalej súd prvej inštancie skúmal namietanú platnosť Dohody o poskytovaní služieb č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015 a dospel k záveru, že predmetná dohoda je neplatná. Dohoda o poskytovaní služieb bola uzavretá v ten istý deň a pod tým istým číslom ako Zmluva o revolvingovom úvere, súčasne so zmluvou o revolvingovom úvere. Nebolo preukázané, že došlo k individuálnemu dojednaniu a ani nebola preukázaná slobodná vôľa dlžníka pristúpiť na takéto osobitné zmluvné podmienky, ako tvrdí žalovaný. Dohoda o poskytovaní služieb má povahu formulára obdobného tomu, ktorého prostredníctvom zmluvné strany uzavreli samotnú Zmluvu o revolvingovom úvere, pričom dlžníkovi (žalobcovi) bola predložená ako súčasť zmluvy o revolvingovom úvere. Nie je zrejmé, či dlžník (žalobca) pochopil význam a zmysel Dohody o poskytovaní služieb, služieb, ktoré úzko a bezprostredne súvisia so Zmluvou o revolvingovom úvere, či dlžníkovi boli poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie o jej obsahu. Uvedené okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvného vzťahu nemožno zneužívať k záverom o individuálnom vyjednaní - že dlžník mal možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na uzavretie aj tejto Dohody o poskytovaní služieb. Tvrdenie žalovaného, že "ak by žalobca nemal záujem o podpis akéhokoľvek dokumentu, potom ho podpísať nemusel", je arbitrárne. Ďalej sa žalobca domáhal aj vydania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300 eur. Tento nárok považoval súd prvej inštancie, v zmysle § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa, za nedôvodný. Mal za preukázané, že žalovaný porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa tým, že používal nekalé praktiky pri poskytovaní spotrebiteľských úverov, čím porušil svoje povinnosti ustanovené v právnych predpisoch na ochranu spotrebiteľa, avšak zrážky zo mzdy boli vykonávané v štádiu, kedy žalobca žalovanému nevrátil poskytnuté finančné prostriedky, teda žalobcovi neboli vykonávané zrážky zo mzdy nad rámec poskytnutej istiny úveru a nedošlo k výraznému zásahu do jeho práv. Vzhľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal titulom primeraného finančného zadosťučinenia sumu 300 eur a žalobný návrh v tejto časti zamietol.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Mal za to, že v danom prípade mal žalobca, ako aj žalovaný úspech vo vyrovnanom pomere po posúdení priznaných a nepriznaných nárokov, a preto rozhodol tak, že nepriznal nárok na náhradu trov konania ani jednej zo strán sporu.

6. Proti tomuto rozsudku, v časti výrokov I. a IV., podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, s poukazom na § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Mal za to, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil neexistenciu naliehavého právneho záujmu na určení, že predmetná zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Podľa názoru žalobcu v prípade ak je jednou zo strán sporu spotrebiteľ a druhou stranou dodávateľ, ktorý spotrebiteľovi poskytuje spotrebiteľský úver, naliehavý právny záujem na určení, že zmluva je bez úrokov a bez poplatkov, sa predpokladá (§ 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.). V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/235/2017 zo dňa 27.03.2019. Vo vzťahu k nepriznanému primeranému finančnému zadosťučineniu žalobca dal do pozornosti zákonnú úpravu v zmysle ktorej, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v spojení so zákonom 372/1990 Zb., má právo na primerané finančné zadosťučinenie. Mal za to, že samotná skutočnosť, že zrážky zo mzdy boli vykonávané na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola neplatná (o čom rozhodol súd prvej inštancie) odôvodňuje to nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Uzavrel, že pokiaľ žalovaný využíval na uplatnenie svojho nároku inštitút, ktorý je v rozpore so zákonom, nemožno sa uspokojiť so záverom súdu prvej inštancie, ktorý v zásade hovorí, že síce práva žalobcu boli porušené nekalými praktikami žalovaného, avšak tento vykonával zrážky zo mzdy zatiaľ len na časť nezaplatenej istiny. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, v časti výrokov I. a IV., zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. zmenil tak, že žalobe žalobcu vyhovie.

7. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, pričom sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie. Mal za to, že súd prvej inštancie správne v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobcovi neboli vykonávané zrážky zo mzdy nad rámec poskytnutej istiny úveru, a z toho dôvodu nedošlo k zásahu do jeho práv. Na uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie na základe toho, neexistuje žiaden skutočný ani zákonný dôvod. Navrhol, aby odvolací súd nevyhovel odvolaniu žalobcu a žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

9. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

10. Žalobca deklaroval vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

11. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Po preštudovaní veci považuje odvolací súd za správny právny záver súdu prvej inštancie, že právny vzťah žalobcu a žalovaného, založený Zmluvou o spotrebiteľskom úvere revolvingového typu č. 8500117248 zo dňa 29.05.2015, je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah podľa § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "Občiansky zákonník") a podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len "zákon o spotrebiteľských úveroch").

13. V odvolaní napadnutom rozhodnutí súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa žalobou domáhal okrem iného určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti zmluvy o revolvingovom úvere zo dňa 29.05.2015, a teda ide o tzv. určovaciu žalobu, preto sa v prvom rade zaoberal tým, či žalobca má v zmysle 137 písm. c) CSP naliehavý právny záujem na takomto určení.

14. Existencia, či neexistencia naliehavého právneho záujmu je vecou právneho posúdenia. Základným predpokladom prípustnosti a následne tiež aj úspešnosti určovacej žaloby, o ktorú ide v posudzovanej veci, je záver o existencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ako základnej podmienky prípustnosti pri kročení k posudzovanej vecnej stránke žalobného návrhu, keďže v prípade záveru o jeho nedostatku, je bez ďalšieho daný dôvod zamietnutia žaloby ako celku. Pri skúmaní jeho danosti ide o posúdenie, či zvolená žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) nástroj ochrany práva žalobcu, pozitívny záver o čom je spravidla daný v prípade užitočnosti požadovaného rozhodnutia pre potreby praktického života. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou s daným petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva, alebo právnej neistoty.

15. Keďže sa žalobca ochrany svojich práv v posudzovanom veci domáhal práve prostredníctvom určovacej žaloby, súd prvej inštancie správne primárne posudzoval, či je v danom prípade takáto žaloba procesne prípustnou vo svetle § 137 CSP.

16. Podľa § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

17. V posudzovanej veci žalobca naliehavý právny záujem na podanej žalobe odôvodňoval potrebou mať vyriešenú otázku výšky jeho skutočného dlhu, keďže mal pochybnosti o oprávnenosti splatných častí pohľadávky majúcich pôvod v zmluvnom vzťahu založenom so žalovaným zmluvou o úvere, neplatnosti ktorej sa domáhal. V zmysle vyššie uvedených skutočností odvolací súd nemal pochybnosť o tom, že na strane žalobcu je daná naliehavosť právneho záujmu na jej podaní (§ 137 písm. d) CSP), ako procesne prípustného prostriedku v týchto jednotlivých obdobiach umožňujúceho takto zvolený spôsob riešenia práva, resp. právneho vzťahu súdnym rozhodnutím, ktorý má žalobca ako spotrebiteľ s poukazom na jeho špecifické postavenie ako slabšej strany sporu jednoznačne v tom, že potrebuje mať vyriešenú otázku výšky skutočného dlhu v prípade absolútnej neplatnosti zmlúv, pretože následkom toho nebude vystavený povinnosti prípadného nezákonného plnenia, a tiež prípadne nedovoleným

sankciám zo zmluvy vyplývajúcich. Na správnosti uvedeného záveru nemení nič ani žalovaným tvrdená skutočnosť, že žalobca dlh aktuálne nespláca, čo za daného stavu právnej neistoty mu nemožno pripísať na ľarchu. Keďže v minulosti nebola judikatúra ohľadom prípustnosti takýchto žalôb úplne jednotná, zákonodarca sa pokúsil odstrániť tento stav prostredníctvom novelizácie zákona o spotrebiteľských úveroch. Od 1. januára 2018 tak nadobudol účinnosť čl. XII bod 39 zákona č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení oznámenia o oprave chyby č. 299/2017 Z.z., ktorým sa novelizuje zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v ktorom sa § 11 dopĺňa o nový ods. 4, vychádzajúc z ktorého sa *expressis verbis* upravuje, že spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, ktorý nepochybne vo svetle princípu právnej istoty, zmyslu a účelu tejto novely, ako aj jej teleologického výkladu plne dopadá aj na práva spotrebiteľa zo spotrebiteľských úverových zmlúv uzatvorených pred jeho účinnosťou, keďže jednak nejde o skutočnú zmenu právnej úpravy v tomto smere, ale v princípe o precizovanie danej problematiky týkajúcej sa spotrebiteľských vzťahov. Úmysel zákonodarcu odstrániť nejednotnosť rozhodovacej činnosti súdov v prípade žalôb o určenie neplatnosti spotrebiteľských úverových zmlúv a dosiahnuť tak jednotu v otázke ich procesnej prípustnosti tak je zrejmý a nepochybný, čo je zjavne dané tým, že určovací žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu podaná žaloba predstavovala na strane žalobcu procesne prípustný prostriedok ochrany práva v zmysle § 137 písm. d) CSP v spojení s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ako aj § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z..

19. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie neposúdil danosť naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu na podanej žalobe vo svetle vyššie uvedených teoretických východísk, a preto vyhodnotil odvolacie námietky žalobcu v tomto smere za dôvodné, pričom podporne poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/27/2018 zo dňa 28.03.2019.

20. S rozhodnutím súdu prvej inštancie, v časti výroku IV., ktorým zamietol žalobu žalobcu v časti uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť primerané finančné zadostučinenie vo výške 300 eur, sa odvolací súd stotožnil.

21. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadostučinenie. Toto právo vyplýva z ustanovenia § 3ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

22. Z § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. je zrejmé, že v ňom upravený nárok na finančné zadostučinenie má povahu náhrady nemajetkovej ujmy. Pre jej priznanie preto nepostačuje zistenie porušenia práva (a jeho úspešné uplatnenie na súde), ale je nevyhnutné, aby tu bola daná aj existencia nemajetkovej ujmy, ktorá v príčinnej súvislosti s porušením práva vznikla. Pre úspešné uplatnenie takejto nemajetkovej ujmy v súdnom konaní je potom nevyhnutné, aby bola jej existencia tvrdená a aby bola takáto ujma preukázaná ako skutočná. Samotný záver súdu prvej inštancie, že žalobca ako spotrebiteľ na súde úspešne uplatnil porušenie práva, nie je záverom o skutočnej existencii takejto ujmy a pre priznanie finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je dostatočný. Tieto skutočnosti automaticky, bez ďalšieho neznamenujú ujmu na strane žalobcu.

23. Princíp "v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa", vychádzajúci z potreby chrániť spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu, ktorý sa prejavuje napríklad v tom, že sa medzi podnikateľom a fyzickou osobou predpokladá spotrebiteľský charakter zmluvy, že zmluvné podmienky sa považujú za formulárové (teda nie za individuálne dojednané), pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak, že v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je priaznivejší pre spotrebiteľa, alebo aj v tom, že náležitú

starostlivosť pri uzatváraní zmluvy (vrátane informovania spotrebiteľa o zmluvných podmienkach) musí preukazovať dodávateľ a nemôže dôkazné bremeno preniesť zmluvnou podmienkou na spotrebiteľa, nemožno absolutizovať. Na rozdiel od vyššie uvedených situácií, kde je potrebné chrániť spotrebiteľa ako slabšiu stranu zmluvného vzťahu, pri uplatňovaní primeraného finančného zadosťučinenia, už predmetom konania nie je zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom (teda spotrebiteľská zmluva), ale zodpovednostný vzťah dodávateľa voči spotrebiteľovi. V tomto vzťahu je na spotrebiteľovi, ak žiada od dodávateľa finančné zadosťučinenie, aby preukázal naplnenie predpokladov podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., teda porušenie práva alebo povinnosti a zodpovednosť dodávateľa za toto porušenie.

24. V predmetnom konaní neboli žalobcom predložené a ani navrhované žiadne konkrétne dôkazy, ktoré by preukazovali fakt, že utrpel porušením povinností žalovaného ujmu. Samotná skutočnosť, že žalovaný porušil práva žalobcu ako spotrebiteľa tým, že používal nekalé praktiky pri poskytovaní spotrebiteľských úverov, síce v širšom zmysle možno označiť ako porušenie povinnosti, nejde však o porušenie výslovne formulovanej povinnosti dodávateľa (zákon o spotrebiteľských úveroch to uvádza ako náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, nie ako povinnosti dodávateľa - veriteľa) a čo je podstatné, tento nedostatok sankcionuje zákon o spotrebiteľských úveroch bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru. Je nutné dodať, že inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je prostriedok slúžiaci okrem iného (možno uvažovať i o sankčnom pôsobení) k reparácii ujmy. Odvolací súd v prejednávanej prípadnej nemal preukázané, akú konkrétnu ujmu žalobca utrpel, keďže ju žiadnymi dôkazmi nepreukázal, a teda nebolo by možné následne ani primerane určiť konkrétne finančné zadosťučinenie, ktoré by slúžilo k reparácii (k zhojeniu, odčineniu) vzniknutej ujmy na strane žalobcu. Ako správne poznamenal už súd prvej inštancie žalobcovi neboli vykonávané zrážky zo mzdy nad rámec poskytnutej istiny úveru. Z uvedených dôvodov preto treba uzavrieť, že žalobca v tomto prípade neunesol dôkazné bremeno ohľadom tvrdenej ujmy, keďže dôkazné bremeno ohľadom určitých skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky; ide o toho účastníka, ktorý existenciu týchto skutočností tvrdí (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Obo 52/2010). Za tejto situácie považoval odvolací súd priznanie finančného zadosťučinenia žalobcovi za nedôvodné.

25. Na základe uvedeného má odvolací súd za to, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo, v časti výroku I., predčasné, a preto ho v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP v napadnutej časti zrušil a v tejto časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP). Zároveň, ako výrok súvisiaci s rozhodnutím v merite veci, zrušil aj výrok V. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania, napriek tomu, že odvolaním žalobcu napadnutý nebol. Odvolaním napadnutý výrok IV. považoval odvolací súd za vecne správny, a preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, potvrdil.

26. V ďalšom konaní súd prvej inštancie, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP), podrobí zmluvu o revolvingovom úvere č. 8500117248 uzavretú dňa 29.05.2015 prieskumu v rozsahu obsahu obligatórnych náležitostí v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a vyvodí z vykonaného prieskumu zmluvy dôsledky predpokladané zákonom č. 129/2010 Z.z..

27. V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie znova rozhodne aj o trovách prvoinštančného konania, ako aj o trovách odvolacieho konania /§ 396 ods. 3 CSP/.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).